

ПРОГРАМА

вступного іспиту зі спеціальності
022 *Дизайн*
для здобувачів вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня

Вступне слово

Програма складена з урахуванням програми рівня вищої освіти магістра зі спеціальності 022 «Дизайн». Вона містить шість розділів, у першому з яких відображені питання з теорії та методології наукових досліджень в дизайні, у другому розділі – з сучасних проблем та перспектив розвитку дизайну в Україні, у третьому розділі – з питань мультимедійного дизайну, у четвертому розділі – з основних тенденцій розвитку дизайну середовища, у п'ятому розділі – з питань фірмового стилю, у шостому розділі – з питань дизайну міського середовища та інсталяцій. Розроблені питання базуються на таких дисциплінах: «Теорія та методологія наукових досліджень в дизайні», «Фірмовий стиль», «Дизайн міського середовища та інсталяцій», «Сучасність та перспективи дизайну в Україні», «Мультимедійний дизайн», «Основні тенденції розвитку дизайну середовища», що спрямовані на виявлення знань та умінь здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності 022 «Дизайн».

Форми контролю та критерії оцінювання

Організування та проведення вступних випробувань до аспірантури здійснюється відповідно до Правил прийому до аспірантури Національного університету «Львівська політехніка» у відповідному році.

Вступний іспит зі спеціальності 022 «ДИЗАЙН» проводиться у письмово-усній формі згідно з окремим графіком, який затверджується Ректором Університету та оприлюднюється на інформаційному стенді відділу докторантури та аспірантури й офіційному веб-сайті Університету не пізніше, ніж за 3 дні до початку прийому документів.

Екзаменаційні білети вступного іспиту зі спеціальності 022 «ДИЗАЙН» формуються в обсязі програми рівня вищої освіти магістра зі спеціальності 022 «ДИЗАЙН» та затверджуються на засіданні Вченої ради Навчально-наукового інституту архітектури та дизайну.

Результати вступного іспиту зі спеціальності оцінюються за 100-бальною шкалою.

Екзаменаційний білет вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 022 «ДИЗАЙН» містить:

- письмову компоненту з чотирьох питань: три питання з розділів 1-6 основної програми і одне питання з додаткової програми, сформованої за темою планованого дисертаційного дослідження (кожне із чотирьох питань екзаменаційного білета оцінюється максимально в 20 балів; максимальна сумарна кількість балів письмової компоненти – 80 балів);
- усну компоненту вступного іспиту з чотирьох питань (кожне із чотирьох питань усної компоненти оцінюється максимально в 5 балів,

максимальна сумарна кількість балів усної компоненти – 20 балів).

Критерії оцінювання кожного питання письмової та усної компоненти вступного іспиту зі спеціальності 022 «ДИЗАЙН» є такими:

Оцінка «відмінно» (18-20 балів для питань письмової компоненти та 5 балів для питань усної компоненти): вступник в аспірантуру бездоганно засвоїв теоретичний матеріал щодо змісту питання; самостійно, грамотно і послідовно з вичерпною повнотою відповів на питання; демонструє глибокі та всебічні знання, логічно будує відповідь; висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем; вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, логічно та обґрунтовано будувати висновки.

Оцінка «добре» (14-17 балів для питань письмової компоненти та 4 бали для питань усної компоненти): вступник в аспірантуру добре засвоїв теоретичний матеріал щодо змісту питання, аргументовано викладає його; розкриває основний зміст питання, дає неповні визначення понять, допускає незначні порушення в послідовності викладення матеріалу та неточності при використанні наукових термінів; нечітко формулює висновки, висловлює свої міркування щодо тих чи інших проблем, але припускається певних похибок у логіці викладу теоретичного змісту.

Оцінка «задовільно» (10-13 балів для питань письмової компоненти та 3 бали для питань усної компоненти): вступник в аспірантуру в основному засвоїв теоретичний матеріал щодо змісту питання; фрагментарно розкриває зміст питання і має лише загальне його розуміння; при відтворенні основного змісту питання допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, непереконливо відповідає, плутає поняття.

Оцінка «незадовільно» (0-9 балів для питань письмової компоненти та 0-2 бали для питань усної компоненти): вступник не засвоїв зміст питання, не знає основних його понять; дає неправильну відповідь на запитання.

Виконання завдань вступного іспиту зі спеціальності 022 «ДИЗАЙН» передбачає необхідність неухильного дотримання норм та правил академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність у Національному університеті «Львівська політехніка». За порушення зазначених норм та правил вступники в аспірантуру притягаються до відповідальності згідно вимог чинного законодавства.

Розділ 1.

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ДИЗАЙНІ

- 1.1. Дизайн, основні поняття. Система наукових основ дизайну. Роль і місце дизайну в розвитку вітчизняного виробництва та організації середовища життєдіяльності людини.
- 1.2. Зародження нової філософії формоутворення. Техніка як мистецтво. Всесвітні і національні промислові виставки. Перші теорії дизайну. Різновиди художньо – проектної діяльності та стильові напрями кінця ХІХ-ХХ ст. Поступ дизайну в Європі та США.

- 1.3. Витоки дизайну. Еволюція предметного оточення людини. Розвиток техніки та технології. Відтворення предметного світу в епохи кустарно – ремісничого виробництва та промислової революції.
- 1.4. Види сучасної дизайнерської діяльності. Дизайн предметних систем. Дизайн середовища. Дизайн графічних систем. Нанодизайн. Дизайн соціальних систем. Арт-дизайн.
- 1.5. Методичні принципи дизайну. Системний підхід до проектування. Елементи системи проектування. Система принципів і закономірностей дизайну. Категорії проектної діяльності: проектний образ; функції предмету; технологічна форма предмету; естетична цінність. Дизайнерський аналіз і синтез. Джерела активізації творчого пошуку і формування нових ідей. Стадії життєвого циклу та види робіт.
- 1.6. Інформаційно-теоретичний базис дизайну. Маркетинг. Маркетинговий підхід до розробки та реалізації промислового виробу.
- 1.7. Проектна мова в дизайні. Об'ємно-графічні засоби моделювання об'єктів дизайну: пошуковий рисунок і начерк; технічні креслення. Дизайн проект і його стадії. Завдання на проектування. Передпроектні дослідження. Форескіз і дизайн-концепція. Ескізне проектування. Дизайнерський проект. Склад дизайнерської документації.
- 1.8. Біоніка: організаційно-аналоговий аспект. Використання тектоніки біологічних конструкцій. Використання методів і механізмів трансформації, використання різних властивостей та форм природніх об'єктів.
- 1.9. Ергономіка: принцип ергономічного проектування. Антропоморфний фактор в предметно-просторовому проектуванні. Психологія сприйняття об'єктів дизайну. Дизайн предметних комплексів та предметно-просторового середовища. Дизайн-програма. Програма предметного комплексу. Модель предметного середовища. Комплексна організація предметного середовища.
- 1.10. Дизайн як проектно-творча діяльність. Місце дизайну в системі матеріальної та духовної культур. Зв'язки дизайну з архітектурою, мистецтвом, наукою та технікою. Роль дизайну в соціально-економічному розвитку суспільства.
- 1.11. Маркетинг та дизайн. Моніторинг споживчого ринку як важлива складова сучасного дизайну. Роль дизайну на етапі утворення ринкових відносин.
- 1.12. Екологічний чинник в сучасному дизайні: вимоги, форми прояву. Принцип проектування об'єктів дизайну з урахуванням екологічного чиннику.
- 1.13. Новаційні напрями дизайн-діяльності: мультисенсорний дизайн, нано-дизайн та інші.

Розділ 2.

СУЧАСНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИЗАЙНУ В УКРАЇНІ

- 2.1. Загальні напрями розвитку сучасної проектної культури. Ранній етап відновлення дизайнерської діяльності Тенденція популярної сучасності.

- 2.2. Категорії сентиментальності та популярної народності в сучасному українському дизайні.
- 2.3. Ранній етап відновлення дизайнерської діяльності Тенденція популярної сучасності.
- 2.4. Зародження та прояви тенденції гедонізму у сучасному світовому та українському дизайні.
- 2.5. Мінімалістична естетика та її тлумачення в контексті інформаційної культури.
- 2.6. Параметричний дизайн та його місце у сучасному мистецтві.
- 2.7. Історизм – виразник сучасних цінностей, парадоксальне явище постмодерністського соціо-культурного дискурсу.
- 2.8. Концептуальне проектування та його значення в сучасній проектній культурі.
- 2.9. Екологічна свідомість та сталий дизайн. Ідеали та прикладний зміст.
- 2.10. Візуальна революція 2000-х рр. Суть та прояви. Спонтанність та рукотворна природа, як категорії дизайнерського мислення.
- 2.11. Дизайн незалежної України: стан і перспективи розвитку. Сучасні проблеми етнокультурної ідентичності в дизайні: національний та глобалізаційний аспекти.
- 2.12. Українське народне мистецтво та його роль у проектно-творчій діяльності дизайнера.
- 2.13. Дизайнер, його завдання, навички та професійні здібності. Професійні та творчі організації дизайнерів в Україні та за кордоном.
- 2.14. Підвищення якості виробів методами дизайну. Безпосередній економічний ефект. Економічний ефект естетичної організації середовища.

Розділ 3. МУЛЬТИМЕДІЙНИЙ ДИЗАЙН

- 3.1. Ключові принципи мультимедійного дизайну в контексті проблематики та завдань графічного дизайну.
- 3.2. Інтерактивний інформаційний простір, його специфіка. Інформаційна структура Інтернету. Веб-сайт як сукупність інформації, технології та образної мови. Принципи просторової навігації, система гіперпосилань.
- 3.3. Веб-дизайн та його концептуальна модель. Спорідненість якостей та цілей з графічним дизайном. Основні етапи створення веб-сайту: інформаційне проектування, візуальне оформлення і програмування.
- 3.4. Морфологічна структура веб-сторінок як базових складових Інтернету. Головна сторінка (Home-page), сторінки різних рівнів. Логотип, елементи навігації, засоби пошуку, заставки, інформаційне поле.
- 3.5. Класифікація веб-сайтів за типовими ознаками та системами побудови (враховується обсяг, характер інформації, функціональний профіль, профіль користувачів, широта аудиторії, стильове рішення і т.д); Персональні веб-сайти, рекламні, корпоративні, інформаційні веб-сайти, розважальні, та пошукові веб-сайти та портали.

- 3.6. Веб-сайт як засіб інформаційного дизайну. Інтерактивність, гіпертекстовість, нематеріальність веб-дизайну. Типізація проектування інформативних структур веб-сайту. Структурування інформації. Зв'язки між сторінками. Визначення блок-схем.
- 3.7. Телевізійна графіка. Заставки телепередач, рекламна мультиплікація.
- 3.8. Специфіка сприйняття телевізійних заставок та культура мультимедійної комунікації. Характерні риси та принципові ознаки перебивок та телезаставок.
- 3.9. Модульна сітка – композиційна основа в мультимедійному дизайні. Логіка в структуруванні всіх елементів. Основні завдання інтерфейсу. «Трипанельний макет».
- 3.10. Проблема стилю в проектуванні об'єктів мультимедійного дизайну. Текстовий дизайн. «Інтерфейсний» дизайн (юзабіліті-дизайн). Інтерактивний (динамічний) дизайн. Комбінований дизайн.
- 3.11. Класифікація К.Клонінгера. Панк-дизайн. Мінімалізм. Конструктивізм. Поп-арт. Нова хвиля. Стилi за К.Клонінгером: готичний органічний стиль, табличний піктографічний, «низькоякісний гранж», стиль «паперових пакунків», Мондріанівський плакатний стиль, цифровий панк-роковий стиль, супермініатюрний стиль, стиль креслень і моделей, «агов, Кітті!»(стиль 50-х рр. ХХ ст.).
- 3.12. Роль графічного дизайну в технологічній ланці створення об'єктів мультимедійного дизайну. Стадії роботи. Синтез художньої та проектної творчості.

Розділ 4.

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДИЗАЙНУ СЕРЕДОВИЩА

- 4.1. Особливості формування середовища в країнах Стародавнього світу.
- 4.2. Межиріччя і Єгипет спосіб організації життєвого простору, орнаментика, колористика. Організація житлового середовища в країнах Середземномор'я - Греції та Римській імперії. Громадські інтер'єри Древніх Греції та Риму. Орнаментика, колористика інтер'єрів. Особливості грецької та римської ордерних систем, їх застосування в громадському інтер'єрі.
- 4.3. Особливості формування життєвого середовища в країнах Західної Європи XI- XIX століть. Облаштування внутрішньодворового простору та інтер'єр західноєвропейських середньовічних замків, структура замку.
- 4.4. Особливості формування внутрішніх просторів в часи європейського Ренесансу. Палаці італійського Ренесансу. Регулярні сади і парки.
- 4.5. Характерні особливості барокового інтер'єру. Спільні та відмінні риси інтер'єру в стилях Бароко та Рококо. Інтер'єр європейського класицизму. Періоди формування, меблі, орнаментальні мотиви. Мозаїка стилевих експериментів в дизайні інтер'єрів кінця ХХ ст.
- 4.6. Особливості інтер'єрів історизму (2 пол. ХІХ ст.) трансформація підходів до дизайну середовища у ХХ столітті. Інтер'єри в стилі сецесії. Орнаментика,

характерні особливості, періодизація. Світоглядні установки конструктивізму та їх реалізація в інтер'єрах середини ХХ століття.

- 4.7. Українські традиції формування життєвого простору та їх розвиток в сучасних умовах. Традиційний підхід до формування життєвого простору в Україні. Українське народне житло, облаштування інтер'єру. Генезис та морфологія українських народних орнаментальних мотивів
- 4.8. Особливості дизайну інтер'єрів в Україні в різні історичні періоди (Київська Русь, ренесанс, українське бароко, класицизм). Український модерн як спроба інтерпретації народних традицій в нових умовах. Перспективи розвитку українських традицій формування інтер'єру в сучасному і майбутньому.
- 4.9. Український модерн як спроба інтерпретації народних традицій в нових умовах.

Розділ 5. ФІРМОВИЙ СТИЛЬ

- 5.1. Бренд, поняття брендінгу, поняття корпоративної ідентифікації. Роль та місце бренду та фірмовою стилю у рекламній пропаганді та рекламній кампанії.
- 5.2. Створення бренду; стадії розвитку бренду, посилення бренду, позиціонування і перепозиціонування бренду, поновлення і модернізація, розширення та поглиблення бренду.
- 5.3. Основні світові бренди та їх система корпоративної ідентифікації, історія їх становлення та розвитку.
- 5.4. Поняття фірмового стилю. Елементи фірмового стилю, їх функція у візуальній ідентифікації і в рекламній пропаганді.
- 5.5. Особливості проектування товарного знаку, фірмової шрифтової назви логотипу, фірмового блоку. Поняття рекламоздатності фірмового знаку.
- 5.6. Принципи та методи розробки фірмового лозунгу (слогану). Типи слоганів. Правила літературного формування рекламних девізів. Логічний та психологічний аспекти.
- 5.7. Особливості формування зачину, інформаційного блоку, довідкових даних, екофрази у контексті стратегії фірмового стилю, брендінгової стратегії.
- 5.8. Маркетингові та кон'єктурні фактори модернізації елементів фірмового стилю. Художні аспекти.
- 5.9. Фірмовий комплект шрифтів. Поняття власного шрифту. Специфіка графічного формування логотипів та товарних знаків на основі літер назви. Фірмовий колір (колористичний код). Правила використання колірних поєднань у формування елементів корпоративної ідентифікації.
- 5.10. Корпоративний герой. Графічні різновиди корпоративного героя. Комунікативна функція корпоративного героя у рекламному повідомленні. Постійний комунікат.

Розділ 6.
ДИЗАЙН МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА
ТА ІНСТАЛЯЦІЙ

- 6.1. Дизайн міського середовища: основні поняття та завдання. Природньо – кліматичний та соціально-культурний фактори формування міського середовища.
- 6.2. Морфологія міського середовища. Типологія видів та форм міських просторів. Міська естетика. Міське середовище як соціально-культурне явище.
- 6.3. Психологічно-феноменологічний аспект дизайну міського середовища
- 6.4. Композиційні особливості дизайну міського середовища на різних рівнях. Гармонізація образу середовища. Дизайн громадських та дворових просторів міського середовища.
- 6.5. Методика проектування ландшафтних об'єктів у дизайні міського середовища. Монументально-декоративні об'єкти та засоби дизайну міського середовища.
- 6.6. Кольоровий дизайн міського середовища. Світловий дизайн міського середовища. Святковий дизайн міського середовища. Візуальні комунікації в дизайні міського середовища.
- 6.7. Дизайн в історичному середовищі міста. Охорона культурної спадщини. Універсальний дизайн. Врахування потреб людей з обмеженими фізичними можливостями у дизайні міського середовища.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Аронов В. Теоретические концепции зарубежного дизайна. – М.: ВНИИТС, 1992. – 121 с.
2. Бородаев Д. Информационное проектирование в веб-дизайне. Что это такое и для чего оно нужно /Вісник Харківської Державної академії дизайну і мистецтв. – Х.: ХДАДМ, 2003. - №2. – С.58-64.
3. Веркман Д. К. Товарные знаки. Создание, психология, восприятие. - М.: Прогрес, 1986 – 204 с.
4. Даниленко В.Я. Дизайн України у світовому контексті і художньо-проектної культури: Монографія. – Х.:ХДАДМ – 2005 – 244 с.
5. Даниленко В.Я. Дизайн: Підручник. – Х.: ХДАДМ. – 2003 – 320 с.
6. ДБН Б.2.2-5:2011. Благоустрій територій. — К. : Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2012. – 61 с.
7. ДБН В.2.2-17:2006. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення. – К. : Мінбуд України, 2007. – 47 с.
8. Дизайн. Иллюстрированный словарь-справочник/ [Г.Б. Минервин, В.Т. Шимко, А.В. Ефимов и др.]; под. общ. ред. Г.Б. Минервина и В.Т. Шимко. — М.: «Архитектура–С», 2004. — 288 с.
9. Ефимов А. Колористика города / А.В.Ефимов. — М.: Стройиздат, 1990.— 272 с.
10. Ефимов А.В. Дизайн архитектурной среды: учеб. для вузов/ [Г.Б. Минервин, А.П. Ермолаев, В.Т. Шимко и др.]. — М.: Архитектура–С, 2006. — 504 с.
11. Жестаз Б . Ренессанс. От Брунеллески до Палладио. Москва, издательство „Астрель“, 2003 – 301 с.
12. Закон України “Про основи містобудування” : офіційн. текст прийнятий Верхов. Радою України 16 лист. 1992 р. : із змінами та доп. станом на 4 квіт. 2011 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України: [сайт] — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2780-12&new=1> (04.05.2011) — Назва з екрану.
13. Закон України “Про охорону культурної спадщини” : офіційн. текст прийнятий Верхов. Радою України 08 червня 2000 р. : із змінами та доп. станом на 1 квіт. 2011р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України : [сайт] — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1805-14> (04.08.2011) — Назва з екрану.
14. Кучерявий В. Озеленення населених місць: підручн. / В.П. Кучерявий. —[2-ге вид.]. — Л. : Світ, 2008. — 456 с.
15. Кірсанов Д. Веб-дизайн: книга Дмитрик Кірсанова. Монографія.
16. Лесняк В. Акцидентний шрифт. 75 оригінальних шрифтів. – Харьков: Колорит, 2004. – 256 с.
17. Михайлов С. Дизайн современного города: комплексная организация предметно-пространственной среды (теоретико-методологическая концепция) : автореф. дис. на стиск. ступени д-ра. искусств.: спец. 17.00.06 «Техническая эстетика и дизайн» (искусствоведение) // Михайлов С. М. – М., 2011. – 57 с.

18. Мигаль С.П. Татіївський П.М. і ін. Колір в проектному середовищі: Навчальн. посібник. ДАКККі М, 2004. – 104 с.
19. Мигаль С.П. Проектування меблів: Навчальний посібник. – Львів, Світ,- 1999. – 216 с.
20. Методика художнього конструювання. Вид.2-е. – М., ВНИИТЄ,1983. – 165с.
21. Методика художнього конструювання. Дизайн-програма. – М., ВНИИТЄ, 1987. – 171 с.
22. Ментатов В. В. Образ, знак, условность. - М.: Высшая школа, 1980. – с.304.
23. Основні терміни дизайну. Словник-довідник.-М.: ВНИИТЄ, 1988. – 46 с.
24. Победин В. А. Знаки в графическом дизайне. - Харьков: Ранок Веста, 2001. – 148 с.
25. Слоган: фундамент рекламной кампании // Рекламные технологии, 2000. № 8. С. 5-6.
26. Рамат Е. В. Формирование фирмового стиля в системе маркетинговых коммуникаций //Маркетинг и реклама. 1998. № 5. С. 14-18.
27. Рунге В. «Ергономика в дизайне» / В.Ф. Рунге, Ю.П. Манусевич. — М. : «Архитектура–С», 2009. — 328 с.
28. Стародубцева Л. Архітектура постмодернізму. Історія, теорія, практика. Київ, „Спалах“, 1998. – 258 с.
29. Тімохін В. Основи дизайну архітектурного середовища: підручник / [Тімохін В. О., Шебек Н. М., Малік Т. В. та ін.]. — К. : КНУБА, 2010. — 400 с.
30. Тимофієнко В., Пучков А. Криза і сподівання фундаментальної науки // Архітектурна спадщина України: щорічник Держбуду України.-2002. – Вип.5.
31. Херлберт А. Сетка. Модульная система конструирования и производства газет, журналов и книг. – М.: Книга, 1984. – 106 с.
32. Шимко В. Архитектурно-дизайнерское проектирование. Основы теории (средовой подход): учебник / В.Т. Шимко. — [2-е изд., доп. и испр.]. — М.: «Архитектура–С», 2009. — 408 с.
33. Шимко В.Т. Основы дизайна и средовое проектирование : учебн. пособ. / В.Т. Шимко. — М. : ИМДТ, 2007. — 58 с.
34. Щепетков Н. Светлой дизайн города / Н.И. Щепетков. – М.: Архитектура, 2006. – 320 с.
35. Чепелик В. Український архітектурний модерн. – К.:КНУБА, 2000. – 253 с.
36. Черкес Б.С., Юрик Я.М. Шляхи збереження ідентичності міста: навчальний посібник. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2013. – 71 с.
37. Черкес Б.С., Лінда С. М. Архітектура сучасності. Остання третина ХХ – початку ХХІ століть: навчальний посібник. – Львів: Вид –во «Львівської політехніки», 2013. – 644 с.
38. Яргина З. Эстетика города / З.Н. Яргина.— М. : Стройиздат, 1991.—366.
39. Yuars M. The Design Encyclopedia. – NY: John Wiley & Sons, Inc., 1994. –P. 201.

40. Carter R., Day B., Meggs P., *Typographic Design: Form and Communication*. – NY: Van Nostrand Reinhold, 1993. – 278p.
41. Hollis R. *Graphic Design*. – London: Thames & Hudson world of art, 2001. – 232p. McLuhan M. *Understanding media - The Extantion of Man*. N.Y., 1967. P. 20
42. McLuhan M. *Culture is Our Business*. N.Y., - Toronto, 1970. P.78.